

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

O ante R

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97861](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97861)

Opticus. a. um. pe. cor. idē qđ vifus sine pfectiuis : vt vifus optica. i. vifua. Vñ ps geometricę difciplicę vna dicitur optice. i. pfectiua que ad oculos pñet qđ caufas reddit cur vifiones subinde fallant vt que in aqua cōfpiciuntur maioza ad oculos fiant. que pzoal ab oculis funt minoza.

Opus. opūtis cuitas i loctis. Qui. de pon. Facta cede puer patrocus opūta reliqt hic opūtiūs. a. um. vt finis opūti? i eggo

Opulus. pe. cor. genus vineę vbi traduces pñt fieri vitū vt mediolanenfes faciunt in arboribus quas vocant opulus.

Ognifco is. ex ob r qñifco qñis qñifco ñ legeris. Vñ r qñifco co. fz. b. abifco figt iclino. Pōpo. i piftoze. Nifi cū aliqs ſubi to obuiā occurat mibi qđ ognifcat. Lōgnifco vō vt Pñf. in qđ caput iclino. Sz Plau. i Luf. p idignoz poñit. Faciēdū ē puerile officiū r quifcām ad ciftulā. fectus vō conquinere deputare. vñde conquinifco videtur eſſe formatum.

Ora extremitas cuiuſq; rei. Vir. Et mecū ingētis oras euolue re belli. Hinc veſtimētōz extrema orę dñr. Et regionū ferra riq; ſines iſup r ipſe regiones vt Arina virūq; cano troie qđ pñmis ab oris Italiam fato pſugus lauinaq; venit litora Sciendū eſt qđ Ply. cū orā dicit fere ſemp regione litoralem appellat apud quē veluti peculiaris eſt talis locutio. In ora ſunt ciuitates: r oppida orę proxima. Que vō remota ſūt ab ora elegāter in mediterraneo eſſe dicuntur. hinc ſoluere orā vſurpatū eſt p eo qđ ē enauigare r ab ora h ē litorali regio ne ſoluere retinacula nauū r vſcedere. Quiti. Permittam? vela vētis r ſoluētib? bñ pñemur Sūt qđ dicat orā ē ſignifi care nauicū ſunē quo natis ad terrā ligat. Allegatq; Quin tilianū dicētē. Permittam? vela vētis. r oia ſoluētibus bñ pñemur. L. in. li. xxviii. In ipſis quozq; trepidatū nauib? ouz ne hoſtes cū ſuis irruerēt trahūt ſcalas: orazq; r anchoras ne in mollentibus mora eēt pñdit. Leterū vñ ē vulgari ter dicitur in loza delacqua eruditi negant orā inueniri pro ſu ne nautico apud idoneos auctozes cum ne in L. inio quidem oras ſed loza vt ex vetuſto codice ſcriptum reperitur.

Orata genus piſcis a colore auri quaſi aurata qđ orū pro auruz dicit. Dicitur etiam aurata. Mar. Non ois landem preciumq; aurata meretur. Sūt etiam cognomen Sergij roma ni viri. quod ab hoc piſce ſortitus eſt.

Oro. as. pcoz. Et h qñ iugif cū deo vel cū hoie. Ter. in an. Nō ego te p hāc dñra orō r igenū tuū. p tuā fidē te obteſtoz ne abſte hāc ſegreges. Qui vō cū re. figt peto. Idē in en. Unum vos oro vt me i vīm gregē recipiatis. Interdū orare ē agere dicere. Et tūc ſolo actō cōtētū ē. Ter. in pboz. Seruū boiez cām orare leges nō ſinūt. Vñ oratozes: cārū actozes dicit quos greci πετροραζ vocāt. qñis orator a rhetore ſepetur qđ orator ſit qđ in iudicijs vel cōcionib? cās agit rethoz qđ rbe tozicē. pñtetur. Itē oratozes legati vocant. qđ pñcipis aut reipu. mādata pagāt. Vir. li. xi. Lētū oratozes pma de gente latia ire ply. Itē qñiq; aliqd rogat orator dicit pōt Lōpoſita hui? vbi ſūt Adoro. Exoro. qđ ē orādo ipetro. Vñ orator ēz dū orat. Exorator cū ipetrauerit Ter. in ecy. Orator ad vos venio ſinite exorator ſiem Exoratus ēz a quo qui impetratū eſt. Deoro r peroro que ſignificant orationem concludo.

Oratio duobus modis accipit. Pñzo vt cōſiderat a grāmatis qđ ē vt Piero. inqt ois ſermo loquētū cuius etymologiā ſic explicat. Oratio ē oris rō Scdo vt i ſacris ſcripturis accipit. in qđ? difficile orationē iuxta hūc ſenſuz inuenias ſz eā qđ ad pces r obſecratōes pñet. Ut Exaudi de? orationē meā. intēde deprecationi meę. huius diminutiū ē Oratuncula

Orator eſt vir bonus dicēdi pītus qđ in cauſis publicis r pñatis plena r pfecta vītuz eloquētia Oratorius. a. um. qđ oratoris eſt vel quod ad oratozem pñet: vt ars oratoria. Oratorie aduerbium. ſignificat more oratorio.

Oratoria. ē ſciētia qđ oratorie effici pōt. Aug. li. ij. cō. In qđ vrbe iā ceterā literaturę atq; oratorie pñcipiēde gratia pegrinari

Oraculū. ab ore dictū ē: vt inqt Pñf. Li. lib. top. Oracula ex eo ipſo appellata ſūt qđ inest his deoz orō. Vñ r p rifo accipitur Seneca. vñ illud optimū oraculū eſt: pugnādū eē p patria. Vir. Scitātū oracula pñebi mittim? Qñq; ponit ptem plo i quo rñſa danf. Item pro oco alitius. Vñ dicitur? oraculum Latonis ē. Qñq; ēz vñū ex qñq; qđ videre videmur dum dormimus. De quibus in dictione Somnus.

Orariū dicit pōt qđ ori r genis r capiti ſupponit dormituri. Et ſic ab os oris deducit. Hier. ad Nepo. Nō ſudariū orariūq; nō habeas. Orariū ē ſumit p veſte qđ ſacerdotes vtunt ſola vulgo dicta dū orāt. i. pñdicāt Ambz. de obitu ſatyri. Lētū ligari fecit in orario r orarium inoluit in collo. Unde. vii. rxiij. ſcribitur. Ut omnis ſacerdos cum ordinatur orario vtroq; humero ambiat.

Orea. ē. ab ore ſit qđ ſignificat frenū dictū qđ ori iſeratur. Nā aurea eſt que ad equozum aures religatur.

Orificium dicitur quod in quacūq; re patet.

Orbis circulus. cuius diminutiū eſt orbiculus. Aug. li. xii. ci. dei. Neq; ei cōtinuo cōcedū ē globos iſtos luminū ſive orbiculos luce cozpea ſup terras ſeu die ſeu nocte ſurgentes. Hinc mūdus a rotunditate ēz orbis terrarū. Alias orbis ponitur pro ſphera vt nouē orbēs ſpherrarū. Auctor. Macro.

Orbicularis. a. um. qđ in orbem r circuitum factum eſt a figura orbis in rotunditatem circumacti. vt poma orbicularia.

Orbita. ē. pe. cor. rota ſine curru. Virg. lib. iij. Se. inuat ire. iugis qđ nulla pōz caſtaliā molli diuerſū orbita cluo. Et orbita veſtigū recurrentis in vijs rotarū curſu. Ply. li. viii. Idem vbiq; ſint orbita ſi tranſire moriunt. ſ. mures. Hinc exorbito. as. de quo alibi. idem orbita rotūditas. Virgili. in gna Scire modū r quanto minor orbita lune eſt.

Orbio. is. in. itū. circū eo. Nonius de pñſcis dictionibus Orbitum per orbem ductum ſeu circularē. Uar. Ut ſydera cęli circa terrā atq; axem voluntur motu orbito.

Orbus pprie ēz oculozū luce pñatus. June. Dūdū vigilantibus orbis. Per traſlationēz orbis dñr qñiq; aliqđ re cara pñati ſūt. hic patres amiſſis liberis qñ amiſſa oculozū luce orbis vocāt. Hic orbitas illa patrū. qñitas poſt amiſſos liberos et vxozū viduitas poſt amiſſuz maritiū. Quir. nō bz orbitas vſtra lachrymas ſupardentes rogos. Silr. orbi dñr ophanas.

Ter. Orbe qđ primi ſūt vxozē ducāt. hic orbitas ophanas. Pla. i cap. Quid h ē ſcelus qđ morbitatē filios produxerim

Orbo. as. idem eſt quod pñuo. Lact. lib. iij. Et orbat homine ſuo proprio ac ſingulari bono. Piero. ad aletam. Et marito ſimul orzaberis r filijs.

Orca genus belug maring balenis infeſtus. Por. i Ser. Nō alia qđ bizāna putuit orca. Ad huius ſilitudinē genus qđdā vaſis dictū ē orca. Perſius. Redderet anguſtę collo non fallier orę: vbi pbas interpter amphozę ſpēm. Dño apđ veteres r vinarū r oleariū vaſ erat. Itē Salgamariū vt in quo ſici quozq; aſſer nabant. Ply. li. xv. At vbi copia ſicorū abūdāt i plent orę in aſia cadi. Itē Salmētariū. hoc ē ſalſamētariū. Quidā ēz orca accipiūt p vaſculo luſorio quo dicit talia agūtatiq; emittit i tabulā aleatorū. Et a Martiale ēz: Turricula ex imitatioe grece dictōis quā latini vſurpāt pyrō. Ply. li. xxxv. p capla pigmentozum muliebrizum poſuit cum ait.

Oracula diminutiū ab orca. Lato de re ruſ. Lymimum ſemculum ruſhā mentā in oraculatā cōdito. hinc quidam vzeū r per diminutionem yrceolum deducunt.

Orchades. p. c. iſtule oceani ſeptētrional? vltra britaniā r hiber niā nūero. xxx. ſm Pōpo. parū iter fe diſtātes. Eſt r h noie oliuę gñis. vñ Virg. Orchades r radij r amara pauiſa bacca.

Orchites. pen. cor. genus oliuarum que a teſticularis nomen ſum pferunt: vt inquit Ser. li. ij. Se. Nā opxēic teſtes dicuntur Unde etiam vocantur teſticularis oliuę.

Orchis. herba que r cynoſorchis quaſi caninus teſtis.

Orcus. flumius infernalis ab yrgeđo dictus qđ i morte yrgeat: vt inqt Fel. qđ antiq. c. p. g. ponebāt. Quidā ab opkoq; qđ ē iunamentum deducunt. qđ per illum ideſt ſygem paludezā

facit fructus. Quia sol vivendi vsus ministrat orlandis: quia illa prius diuine operationis viuificatione sunt edita. Quia sol in bos viuendi vsus veniret orlandis. i. qui nascituri sunt. Originarij qui ex ad scripturis nati sunt in ipso solo vt ois. liiij. Origo. pe. p. gen. 2. Un originale adiectiuu vt culpa originalis Ortus. a. um. participium mo natus: vt ego ortus suz bergomi quod qd resurrexi vel pdixi: vt ortus e sol. Ortus. tus. nome figt natiuitate. Li. No nobis solu nati sum. ortusqz nostri parte patria vedicat pte amici. Interdu sur rectione vt solis ortus Interdu locu i quo surgit vt ab ortu solis vsqz ad occasum. Ortus. orti locus in vrbe vel i villa in quo arbores herbe z ole ra oriunt. Un z ab oriendo dicit qd in hac agri spe pluresqz alibi herbe p totu annu oziant z oia qd i ortis oriunt ab oriendo olera dicit. Apud antiquos omnis villa ortus dicebat qd ibi qd arma cape possent ozirent. Sunt qd ita separer. vt ortus tam singulari qd plurali numero ortum olitorum. i. herbarum significat. In plurali duntaxat arborarium qui a nostris pomarium a grecis παραδεισος paradisi vocat: vt orti Salustiani. Quidam tamen aspirant vt differat a participio z nomine ortus. Alij in medio aspiranduz censent ab ortibus rectum deducetes quoniam in rectas quasda lineas distinguatur. Ab ortus sunt diminutiu.

Ortus z orticellus Epicurus pimus orti magister existimat. 2. Orti pefiles: qd supra edificia scilicet vel supra colunas erecti pedet. Orti hesperidu mebrabiles habet i qb oleastri tantu viruerut

Orno. as. pulchru facio. Li. li. i. tuf. Nocturnaqz celi formam vndiqz syderibus ornata. Et ornare pprepare aptare qd lingua vernacula dicimus meter in ponto. Plan. in cap. Ego ibo vt conuenia senē dicit sibi vt sibi penū aliud ornet. Idē in eadem No ornatis vos istic apud vos nuptias. Itē honorare. Lic. Lesari. Neqz vllius officij certū nomē peto beniuolentiā tuam liberalitatē peto neqz ipedio quo minus si tibi ita placuerit et hīce eū omnes glorie insignibus. Huius pposita. Adorno qd ē desuper orno. Lu. li. primo. Flamīne Joui asiduū sacerdotē creatū insigniqz vestē z curruli regia sella adorna uit. Est et adornare bene appare. Plau. i. cas. Intro abi vxoz atqz adorna nuptias. Erorno. z suborno de quibus alibi.

Ornat. a. um. qd bonis artibz instruct. ē siue qd honores adept. ē Ornatus. us. accipit p cultu qd qz ornatus. Un dicim ornatus regū Ornamentum ornatus apparatus. z qz qz bonoz dicitur. Li. Licinio. Suscepitqz mibi perpetuam ppugnationez pro omnibus ornamentis tuis. i. honoribus.

Ornix grece latine ales gallina.

Ornithon. auariuz. Nam ornithas grece antes vocat. Var. Ornithones auaria sunt in quibus stabulantur turdi pauone z omnes alites que intra parietes vllē solēt pauci apud greceos opvici hoc scribitur.

Ornithozophium. idem est quod ornithon.

Ornithoboscion locus ad ascendū gallinas z aues. Varr. De his qui ornithoboscion instituere volunt.

Orontes nomen viri: z nomen fluij qui diuidit syriam ab antiochia. Est z nomen montis inter quem z orontem fluium vbs antiochia posita est. hinc Oronteus. a. um. Poper Aut quod orontea crines pfundere myrrha.

Oropygium vide in dictione oropygium.

Orphan. qui caret patre pzfidiqz paterno: quiqz summo pere illius opem desiderat grecum est. Pupillus qui caret patre: sed non pzfidio paterno cum tutore iuuetur.

Orphus poeta seu vates Calliopes z appollinis filius thraz fuit. h lyre studiosissim. extitit quā dono a mercurio habuit. Sui z alius orphe. ceagri filius vn. ex argonautis ciconuz rex. Orpheus a. uz. idē qd thracius. Mar. Quicqd in orpheo rhodope spectasse teatro dicit exhibuit cesar arena tibi.

Ortbe. dicuntur a grecis Meniana edificia.

Ortho. grece latine rectus ē. Szi ppositiōe tātu. Orthoo dirigo.

Ortbographia recta scriptura vel recta pictura.

Ortbodoxus. hō recte opiniōis siue sententię aut fidei. Aofa eni gloriā z existimatiōe siue opiniōem z sententiā significat. Orthodoxia. recta opinio.

Ortbognonius rectus angulus qd ex vtraqz pte equalis est. Ortbopnoici. asthmatici dicit qd ea anhelitus difficultate habet vt nisi recta ceruice stēt spirare nō possit. Ortbopnoea ipsa passio. ortbon. n. rectū vsqz spirō. Est. n. circa fauces marinus qd apud grecos aliud atqz aliud nomē by put se magis minusqz itēdit oē tū inspiradi difficultate ofisit. Si difficultas hęc oū modica ē Avo voia grece dicit cū vebemētiō z spirare eger sine anhelatōe nō pōt. Aduā vocat Lum accessu id quoqz vt spirare nō possit nisi recta ceruice spirit. traba opo o voia appellantur. Ab his d. spnoici Asthmatici ortbopnoici a latins vō vno vocabulo suspiriofi dicuntur.

Ortbopoeia: emendata cum suauitate expositio.

Ortbominum: genus lini qd fit ppanicula palustris arundinis.

Ortbocorybantū populū quidam scythie.

Ortyx. gis. auis que coturnix: z vulgo Analea dicitur.

Ortygometra. pe. cor. rex coturnici maior aliquāto ac nigrior. auis dicta qd vne sit ac moderatit coturnici. opone eni ex opo vte vsqz mētura nō tū coturnix idē qd querquedula.

Ortbygia istula i egeo qd ēt Dolos dicit ortbygia Solino teste: qd i ea prio vire sunt coturnices qd grece ortygas vocat nos a sono vocis qleas dicit. Sui z alia h noie istula circa scialia qd pōtē iugit Syracusis z fontē hzarebulas hęc op postro plemyrj sicilie amnis de q Virg. li. iij. Sicario pnta sinu iacet istula 3 plemyrj vndoluz nomē dicitē pōtē ortbygia alpbgu fama ē huc elidis amne occultas egisse vias subter mare qd nūc ore arebulas tuo sculis cōfundit vndis

Oryx. origis aial qd pcpue in getulia nascit fertur cōstrare ac cōtneri solis radios caniculāqz adorare. Est et capraruz gne de quo habet in venturologio. qd fit immūdu a dndaz solus vocat cōtrario vestit pilo z ad caput verfo. Lol. li. r. Serē pcedes vt capreoli dāmeqz neciniuz oryxum ceruozū qz gna z apozum modo lautituz z voluptatibus dominoz seruunt modo que stuiac redditis

Os. ozis ppue cōcūm illud intra qd sūt lingua z dentes. Os. cōtinu dētes aut vtraqz pte ozis sūt vt equo: aut superiore priores nō sunt vt bobus ombus. Qnqz os ponit pro facie. Vir. Os bumerosqz deo filis. Et de bantis ē d. Idē. Orator dextra detozit equozū. Neqz solū de facie dicit sed et de tota spē qd cernitur: z qd d i aliqua re pz os dicit pōt. Idē Quā si qd ferro potuit rescidere sumū vlcis os. Qui. pro naqz cū spectet a talia cetera terrā os hōi subline dedit. Os leonis gns herbe floze faciens purpureū. Lol. Narcissqz comas z hiatis seta leonis ora feri. Sciēdū qd os pducitur et hz oēs casus plures pter gni. ozū. Vir. li. viij. Cōponēs manibusqz man. atqz ozib. oza hui. nōls derinatina sūt Oculoz. ostiū ozo. ozaculū ozariū osculū Ozio. ozdior. ozdio oza omē ozificū. z hz aliquos ozido. os ofis qd z ofsum dicit pōt Pacuuius. Ofsum inbumatū solidamentum corporis vocatur qd nodatū z adiunctū inuicem nernis alligant natura hinc cōponitur exos. qd est sine esse. Lucil. Exos z exanguis tumidos perflectuat artus. Jnde Exosso. as.

Osculū diminutiu puuz os. qd ē 3. Puz. qd nō vult osculū tenere figtuz pmititū. Qui. li. i. De. Uidet igne micantes syderibus similes oculos videt oscula. Idē de daphne. Uidet oscula qd nō ē vidisse satis. Et osculū qd dat amicis vt ē illud. Osculo filii hois tradis: Nā in bafādo labia ofringunt z os parū fieri videt z expozigit in osculū. Differūt aut hęc inter se osculū bafuz z suauū qd osculū officia fit: vt cū ē lōgū quo redeuntē salutamus atqz osculamur. Bafuz pudicōzū vt patris in filium suauim voluptatis a suauitate dictum.

Oscillū cū. c. diminutiu ē a diminutiuo osculuz p puo ore sicut a tātulo tātilluz. Lol. li. ij. Reliquuz qd sup ē seminis tābulatuz quo sumus. puenit optime reponas qm si humor in uaserit vermes gignit qd sil atqz oscilla lupillozum adederint reliqz psenasci nō pōt. Oscilla ēt sigilla z pue imagnicūle q arte fictilli fugebantur z venales. pponebant qbus homines p se atqz suis saturno piacula faciebāt: vt inquit Macr. Virg. li. ij.